www.svoboda-news.com

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ЦІНА ЦЕНТів РІК XXXII. Число 134. Джерзи Сіти, Н. Дж., второк, 10. червня, 1924. VOL. XXXII. No. 134. Jersey City, N. J., Tuesday, June 10, 1924. ЦІНА CENTS

Конґрес відрочено серед загального замішання.

ВАШІНҐТОН, 7. червня. — Конґрес розіхався нині на літні ферії, не покінчивши великої маси початої роботи.

Межи проектами, яких він не вспів ухвалити, є цілий ряд мір першорядної ваги, як справа фльоти, допомоги фармерам, виконання закона про бонус, і другі.

СЛІДСТВА ПІДУТЬ ДАЛІ.

ВАШІНҐТОН, 8. червня. — Сенат та палата послів будуть далі вести через літні ферії слідства ріжних комітетів. Таких слідств буде вестися в конґресі дванайцять. Одно слідство над нафтовою справою буде переране, бо суд ще не порішив питання, що робити зі свідками, які відмовилися зізнавати перед сим комітетом.

КУЛИДЖ ВЕТУЄ ЗАКОН ПРО ПІДВИШКУ ЗАПЛАТИ ПОЧТОВИХ СЛУЖБІ.

ВАШІНҐТОН, 7. червня. — Президент Кулидж заветував закон про підвишку заплати почтовій службі.

Каже він в своїм вето, що конґрес підвисшив заплату, але не найшов на сей новий видаток покриття. Виходилоби, що уряд мавби найти собі покритте на новий видаток з кишень податковців, а сі вже платять податків тільки, кільки можуть. Він каже, що рестрата федеральних гроший мусить скінчитися.

КЛОПОТИ УРЯДУ З НЕРОБОТЯЩОСТЮ КОНҐРЕСУ.

ВАШІНҐТОН, 7. червня. — Наслідком того, що конґрес не ухвалив того, що було треба, уряд тепер має трудности з переведенням у життя бонусового закона. Межи иншим не ухвалено також закона про побільшение фльоти, через що на случай нової межидержавної розоружної конференції уряд не буде мав чим торгувати з другими державами.

ПРИГОТОВАННЯ ДО РЕПУБЛИКАНСЬКОЇ КОНВЕНЦІЇ.

КЛІВЕЛД, Огайо, 7. червня. — Приготовання до конвенції републиканської партії, що починається тут у второк, уже майже покінчені. До міста вже приїхала велика маса делеґатів. Президент Кулидж уже здавна має тут отворене своє виборче бюро, на котрого чолі стоїть його менаджер Вілієм Батлер.

З огляду на те, що номінація Кулиджа кандидатом републиканської партії при наближаючихся виборах майже певна, делеґати не сподіються цікавої конвенції. Навіть вибір кандидата на заступника президента та ухвала партійної програми на сі вибори не принесе відай нічого нового, бо Кулидж відай захоче й тут подиктувати свою волю, а конвенція буде мусіти на се згодитися.

ШУКАЮТЬ ЗА КАНДИДАТОМ НА ЗАСТУПНИКА ПРЕЗИДЕНТА.

КЛІВЕЛД, Огайо, 7. червня. — Провідники републиканської партії не мають ще кандидата републиканської партії на уряд заступника президента.

Богато з них хотіло зробити сим кандидатом бувшого губернатора стейту Илинойсу Лавдена, але сей заявив, що не хоче бути кандидатом на уряд заступника. З огляду на те тепер висувають кандидатуру Бертона, бо він зі своєю балакучостю мавби бути добрачара для мовчаливого Кулиджа.

Жінки з републиканської партії почали собі робити заходи, щоби кандидатом на заступника президента була поставлена жінка.

СМИТ ЗА ЗМІНОЮ ЗАКОНА ВОЛСТЕДА.

НЮ ЙОРК, 8. червня. — Нюйорський губернатор Смит, котрий є рівночасно найсильнішим кандидатом демократичної партії на уряд президента Злучених Держав, заявляє, що демократична партія повинна поставити в свою програму точку про потребу змінення прогибіційного закона. На його думку, салуни повинні бути скасовані, але законом повинно бути дозволено виробляти й продавати легкі вина й пиво.

БОЯТЬСЯ СПРАВИ КУ-КЛАКС-КЛЕНА.

КЛІВЕЛД, Огайо, 8. червня. — Провідники републиканської партії противляться порушуванню справи Клена на републиканській конвенції та заниманню якогонебудь становища супроти сеї важної справи.

КАНАДІЙСКИЙ ЛУКАР ХВАЛИТЬСЯ ВИНАХОДОМ ЛІКУ НА РАКА.

ФІЛЯДЕЛФІЯ, Пенсилванія, 7. червня. — Дж. Г. Дж. Гловер оповістив подробиці своїх досліджень над страшною недугою раком, яка досі вважалася невилічимою.

Др. Гловер каже, що йому вдалося виділити бактерію рака від других бактерій та що він найшов добрий лік на недугу.

СОЦІЯЛІСТИ СКЛИКУЮТЬ КОНВЕНЦІЮ ПАРТІЇ.

КЛІВЕЛД, Огайо, 8. червня. — Заряд соціялістичної партії скликав конвенцію партії на день 5. та 6. липня до Клівленду.

Конвенція зійдеться на слідуючий день по Конференції для Поступової Політичної Акції, яка відай іменує сенатора Ла Фолета кандидатом на президента Злучених Держав.

Серед соціялістичної партії є люди, які хочуть теж потвердження сенатора Ла Фолета кандидатом партії. Се булоби відступленнем звичайної соціялістичної тактики іменувати своїх кандидатів на всі уряди без огляду на те, які їх вигляди на виграну.

ПОГАСИЛИ СВІТЛО В ЦІЛІМ МІСТІ — ДЛЯ РАБУНКУ.

СТ. МАЙКЕЛС, Меріленд, 8. червня. — Щоби обрабувати магазин футер на 11,000 долярів, банди злодіїв погасили світла в цілому місті. Доконавши сього в той спосіб, що кинули ковдру, намочену ґазолином, на машину електрики.

ЛОВЄ СКЛАДАЄ ВИНУ НА ЛЮБОВНИЦЮ.

ШИКАҐО, Илинойс, 8. червня. — Признанне Ричарда Ловба в справі вбийства Роберта Франкса складає само дійсне вбийство на Натана Ліопольда. Ловб каже, що його товариш вдарив хлопчину по голові долотом, закнеблював йому уста й задушив. Ловб також каже, що якби не його товариш, то він не бувби поповнив злочину.

Поліція віднайшла части машини до писання, на якій були написані листи до батьків, повідомляючі їх про пірнане дитини та домагаючіся викупу. Одні части машини найдено в однім ставі, другі в другім. Поліція уважає се за дальший доказ, що зізнання хлопців годяться з правдою.

СМЕРТЬ ВІД ГРОМУ.

ЧАРЛСТОН, Вест Верджінія, 8. червня. — Підчас бурі, що навістила сю околицю, нині сполудня, вдарив грім у літній дім одного клюбу та вбив там двох людий, що там сховалися перед дощем. Один з них се С. Б. Ейвис, що колись був конґресменом зі Західної Верджінії.

НАЙДОВШИЙ ВОДОПРОВІД СВІТА.

В Австралії, що зі всіх частий світа має найменше дощу і тому не дуже богата на воду, находиться найдовший водопровід. В середині краю майже 500 кільометрів від побережжа серед пустині повстали з причини відкриття там золота, два міста, з яких одно числить сьогодня 40.000 мешканців. Але щож, на пустині брак води, а без води не можна нічого зробити. Через те постановлено вибудувати водопровід від побережжа аж до тих міст. На побережі, де паде богато дощу вибудовано збірник на яких 220 міліонів літрів, а з нього пущено воду через 60.000 залізних рур, які так прямо і покладено на землі, через гори і долини, на просторі яких 250 кільометрів. При водопроводі працює 24 парових помп, що пересилають через нього 22 мілioни літрів води денно. Помимо величезних коштів того підприємства, ціна води в згаданих містах впала двайцять разів.

РАДІО-ПОДАТОК БЕРЛІНСЬКИХ ЛЬОКАЛІВ.

Управа міста Берліна ввела радіо-податок, який збирає від усіх цих публичних льокалів, у яких инакше мусіла би грати музика або орхестра. Податок не великий, а саме такий, як колиб у даному льокалі грали два музики. Це для невеликої ґостинниці 12 марок місячно. Радіо-приятелі протестують проти такого податку, бо вважають його шкідним для розвитку радіо-промислу, який щойно зачався.

СТРАЙК ОФІЦИРІВ У ФІНЛЯНДІЇ.

Останніми роками писали ґазети про ріжні страйки. Страйкували вже навіть урядники, ба навіть священики в Чорногорі загрозили страйком, але про страйк війска ще не чували ми. Але й такого доживаємо. Аґенція Авасу звідомляє, що в Фінляндському війску панує таке невдоволення, що богато офіцирів вислало просьбу про димісію, а решта заявили, що й вони дадуть протестуючий страйк.

ОТВЕРТА ТЕЛЕҐРАМА ДО ПОСЛА ТУҐУТА.

Др. Михайло Західний вислав дня 23. м. м. таку телеґраму до пос. Туґута у Варшаві:

Прошу навідати бережанську тюрму, де за злочин головної зради сидять Сеник і Стефанишин від 8-ох місяців. Гаврило і Лев Крайківський від 4-ох місяців, Притика, Лихолат і Прийдун від 3-ох місяців і не можуть добитися акту обвинувачення, через що двічи голодували.

В актах справи проти тих політичних вязнів знайде комісія як „corbus delicti" книжки цензуровані державною цензурою. В тюрмі покажу панам послам Антона Полтиковича, котрий невинно сидить 14 місяців і навіть на вимагацію міністра справедливости й надпрокурятора на поновлення процесу, не може зискати згоди на нього. В реґістратурі суду знайде пан посол застановлені справи проти 184-ох громадян за злочин головної зради, а громадяне ті просиділи в тюрмі невинно і голодівкою в 1922 р. добилися звільнення. В усіх справах подам інформації точнійші від прокураторських.

Др. Західний,
адвокат.

ПРИЗНАННЄ ЗА ПРОТЕСТ.

Спілка українських письменників і журналістів у Львові вислала на адресу Ерриота Пенлеве, Роляна і французьких лівих ґазет відозву, в якій годиться з їх протестом проти польських насильств і розбоїв і висловлює признанне авторам протесту.

КЕМАЛЬ ПАША КАСУЄ РАБІНАТ.

Президент Туреччини Кемаль паша довів, як відому, до скасовання каліфату. Тепер він заявив, що приходить черга на скасованне патріярхату як також рабінату, бо Турки не можуть згодитися на істнуванне релігійних інституцій, що мають великі відвічні привілеї.

СПАДОК НА ДОВГИЙ ЧАС.

Сторонник одної політичної партії в Швайцарії лишив громадському урядови в „спадку 1000 франків під тим услівієм, що гроші будуть зложені в банку і лежатимуть нерушені через 150 літ. Тоді — в 2074 році — буде той капітал разом з процентами виносити коло мілioна. В тім році громадський уряд має право видати девять десятих тої суми, то значить девятьсот тисячів, на добродійні цілі, а решта 100.000 мусить лишитися в банку через 75 років. І тепер все по сімдесятьпяти роках девять десятих цілої суми може бути ужита на ріжні цілі, а решта має лишатись на дальших сімдесятьпять років. Будуче покоління без сумніву буде вдячне за такий спадок.

ЗРІСТ ТЕХНІКИ.

На мокотівському полю за карною вязницею варшавської столиці, злетів аероплян французького типу. Пільот Зиґмунд Хорвак побився так сильно, що в 15-хвилин після перевезення його до шпиталю — помер. Очевидно, що апарат розбився у прах. Пільот, який згинув, вважався кращим військовим летуном; весь час війни залишався у летунській службі на фронті й був відзначений польським „Хрестом Хоробрих". Єдиною причиною катастрофи — недокладности апарату, отриманого мабудь вкупі з силою иншого военного припасу від добродійної опікунки Франції.

РАДІОМЕҐАФОН У ШВЕДСЬКОМУ ПАРЛЯМЕНТІ.

Як звідомляють стокгольмські ґазети, задукмує телеґрафічна управа уладити в шведському парляменті радіомеґафон. Апарат цей сповіщатиме послам з усіх країв Европи всі вісти, які можна посилати радіо-телефонічним шляхом. Досі видано у Швеції більше як 11 тисяч дозволів для уладження приймаючих радіостанцій.

„15-мінутове" французьке правительство і президент Мільран готовляться до відходу.

ПАРИЖ, 8. червня. — Президент Франції Мільран у своїй впертій боротьбі проти парляменту іменував нове правительство під премієрством Фредерика Франсуа-Марсаля.

Се правительство названо „15-мінутовим правительством" з уваги, що його більшість парляменту не хоче і зараз у второк його відкине, якщо воно лише там появиться зі своєю програмою і з посланнєм Мільрана.

Мільран і Марсаль вже знають свою долю і знають, що їх дні, чи радше години, вже вочислені.

Коли парлямент відкине послание Мільрана, він вже остаточно уступить і палат послів із сенатом зійдуться до 48 годин у Версаю, щоб спільно вибрати нового президента.

ЕПИСКОП БОГАЧЕВСЬКИЙ У ПАПИ РИМСЬКОГО.

РИМ, 8. червня. — Нині приняв папа римський Пій XI на авдієнції новоіменованого українського католицького епископа для Злучених Держав Константина Богачевського.

ЯПОНСЬКІ ПРОТЕСТИ ПРОТИ АМЕРИКИ.

ЛОНДОН, 8. червня. — З Японії повідомляють, що Японці хотять розвести аґітацію проти Америки у своїх церквах, ради протесту проти виключення Японців від іміґрації до Злучених Держав.

ОСВОБОДЖЕННЄ ВЯЗНІВ.

ДАБЛИН, столиця Ірляндії, 8. червня. — Ірляндське правительство випустило нині на волю 60 політичних вязнів.

ПРОТИ-БОЛЬШЕВИЦЬКІ БУНТИ.

РИҐА, столиця Латвії, 8. червня. — З Москви повідомляють про замахи повстанців на зелізниці в Росії і на Україні.

Недавно повстанці розбили зелізничий поїзд біля Ґязані. Там згинуло 13 осіб і 40 було ранених. Повстанці убили 5 комуністичних урядовців, що їхали поїздом.

Зновах на шляху між Ростовом і Таганроґом улекопи задержали поїзд і забрали від большевицьких урядовців банкнотів вартости $1,000,000. Вони розділили здобуті гроші між углекопів, що не одержали заробітної платні від квітня с. р.

БУРЯ І ПОТОПА БІЛЯ ПЕТЕРБУРҐА.

ЛЕНІНҐРАД, Московщина, 8. червня. — Над озером Ладогою повстала тут була страшна буря, яка переходила в ґураґан. Вона спричинила богато знищення, заливаючи цілі околиці. В потопі згинуло богато осіб.

ЕМІҐРАЦІЯ ЖИДІВ ДО АМЕРИКИ.

РИҐА, 8. червня. — Латвійське правительство наказало російським еміґрантам, котрі хотять виїхати до Америки, а не можуть дістатись у квоту слідуючого фіскального року, щоб покинули Латвію і забрались домів. Тут є 1,600 російських Жидів, котрі ждуть довший час, щоб дістатись до Америки.

В других містах Середньої і Західної Европи є 6,400 російських Жидів, котрі вже мають американські віза і ждуть, щоби дістатися в Америку.

АЛЬБАНСЬКА РЕВОЛЮЦІЯ.

ВІДЕНЬ, 8. червня. — Альбанські повстанці осягнули вже майже повну перемогу над дотеперішним правительством. Випереди його війска сливе з усіх важнійших міст.

Італія висадила своє війско на острові Сасено, біля альбанського берега. Югославія невдоволена з почину Італії, але покищо сидить тихо.

ЗАПАДАЮТЬСЯ МІСТА НА УКРАЇНІ І В МОСКОВЩИНІ.

МОСКВА, 7. червня. — З Одеси, Києва, Саратова, Симбірска (Ленінска), Царицина і Новгорода повідомляють, що в останніх тижнях там розсипаються і западаються цілі блоки домів.

Тесаме діється теж на Кримі, де запалось уже богато домів в Ливадії й Алупці.

Большевицький уряд вислав професора Мушкетова з Петербурґа, щоб розслідив причини сеї катастрофи. Він каже, що причиною се, що підземна вода пересумулювала свої нарости. Наслідком того потворились порожні підземелля здовж Волги, декуди біля Дніпра і на Кримі.

Міста, яким грозить знищенне, звернулись до уряду за фінансовою помочию.

ВИКИДАЮТЬ „ЕРЕТИКА".

МОСКВА, 8. червня. — Большевики викинули з російської комуністичної партії А. Балабанову за се, що вона важилась критикувати й осмішувати Леніна.

Большевики кажуть, що у серці вона ніколи не була большевичкою, але соціялістою меньшевичкою і тому їй нема місця між ними.

ВИНАЙМАЮТЬ ПАЛАТИ.

ЛЕНІНҐРАД, 8. червня. — Департамент палат і музеїв постановив винаймати царські палати в Петерґофі, Царському Селі і в Ґатчині. Кімнати будуть по 10 до 80 долярів місячно, а мешкання зкількох кімнат по 40 до 75 долярів місячно.

Для робітників се можливість мати кращі мешкання, чим мали досі, а також і для мешканців-купців, бо вони можуть собі приватні торговлі...

ДО ПОКУПЦІВ КНИЖОК

Подається до відома нашим покупцям книжок, що книгарня „Свободи" заперестала висилати книжки за посліплатою (C. O. D.) а се тому, що часто трафляється, що адресат не є дома як листонош принесе пакунок, а без гроший він пакунка не лишить і тим самим завертає його назад до книгарні „Свободи", а ми мусимо покрити подвійні кошти пересилки.

Отже для оминення непорозумінь і щоби не здержувати висилок книжок для наших покупців, проситься разом зі замовленнєм присилати і належитість.

КАЛЄНДАРІ НА ВИЧЕРПАННЮ КАЛЄНДАРІ НА ВИЧЕРПАННЮ

СПІШІТЬ З ЗАМОВЛЕННЯМИ

КАЛЄНДАР

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНЬОГО СОЮЗА

на 1924 рік

ЦІНА З ПЕРЕСИЛКОЮ ЛИШЕ ..... 50 ЦЕНТІВ

БУЗЬОК

Перший український іляюстрований гумористичний календар в Америці, котрий містить в собі 50 дуже цікавих образків, 36 дотепних віршів, 42 цікавих прислів'їв і 150 коротких гумористичних і цікавих оповідань. Тому, кожний хто хоче розірвати собі труп та розвеселитися, хай перше собі його замовить.

ЦІНА 75 ЦЕНТІВ З ПЕРЕСИЛКОЮ.

Замовлення слати на адресу:

"SVOBODA", 63 GROVE ST., JERSEY CITY, N. J.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy

Daily (except Sundays)	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Сити і заграницею.	
One year	$ 8.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

Подиноке число три центи.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

В Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

МІСЯЦЬ МАЙ В ОРГАНІЗАЦІЇ.

Касовий звіт Українського Народного Союза за місяць май, що був поміщений в послідній числі, показує далі гарний розвій нашої організації.

Очевидно, як звичайно були біжучі видатки для тих родин померших членів. Було їх може свого місяця більше, як звичайно. Все воно так є з весною. Український Народний Союз виплачував їх точно, скоро, без проволоки. Виплатив 14 запомог на загальну суму 11 тисяч 33 доляри 64 центи.

Очевидно, виплачував теж запомоги з фонду запомогового для покалічених та хорих. Сих запомог виплачено в тім місяци 10 на загальну суму 875 долярів.

В Молодечім Департаменті виплачено дві запомоги на загальну суму 211 долярів.

Разом видав Український Народний Союз в місяцю маю допомог на суму близько 12 тисяч долярів.

Се є та місячна праця, яку сповняв Сюоз в місяцю маю, як сповняє він кожного місяця свого існовання, праця, якою він собі на своє існовання заслугує.

АДРЕСА ОБЄДНАННЯ:

OBYEDNANNYE, 847 N. FRANKLIN ST., PHILADELPHIA, PA.

Туди посилайте свій народний податок!

Посилайте негайно і питайте всіх знакомих Українців, чи сповнили вже сей обовязок, чи заплатили національний довг!

ХТО ВИКОНУЄ ВЛАДУ НА УКРАЇНІ.

Московський большевицький урядовий дневник „Известия" (ч. 78) подає цікаву статистику про те, хто виконує державну владу на Україні.

Ся газета пише:

Склад партійних керовників у центрі та на провінції виявляється в таких цифрах: робітників — 104, селян — 9, інших — 138, при чому в Центральному Комітеті комуністичної партії большевиків України робітників — 29, а інших — 14, в губерніяльних комітетах робітників — 8 а інших — 18, в окружних і районових комітетах робітників — 67, селян — 9, інших 106.

У складі уряду і висшого адміністративного апарату робітників — 12, селян — 1, інших — 52.

Споміж управителів губерніяльних „виконкомів" на робітників припадає — 36, на селян — 5, на інших — 63. В окружних „виконкомах" робітників — 183, селян — 42, інших — 169.

У професіональних організаціях робітників — 72. Між директорами фабрик і трестів на 129 людий припадає 86 на робітників.

У кооперації на 97 людий випадає лише 39 робітників, а інших 52. Найменьше робітників між фінансовими керманичами, бо лише 12, селян — 3, а інших — 41.

По національности переважають між керманичами радянського державного, господарського і кооперативного життя МОСКАЛІ. І так в партійних організаціях МОСКАЛІВ Є 103, ЖИДІВ 61, А УКРАЇНЦІВ ЛИШЕ 60; ІНШІ НАЦІОНАЛЬНОСТИ ДАЮТЬ 21.

В округах відсоток Українців збільшується. В центральних установах на Москалів припадає — 15, на Жидів — 10, на Українців — 9, на інших — 4.

В губерніяльних установах Москалів — 46, Українців — 25, Жидів 22, інших — 5. В округах — Москалів — 156, Українців — 139, Жидів — 47, інших — 26.

У підприємствах Москалів — 65, Жидів — 28, Українців — 22, інших — 12. У професіональних організаціях Москалів — 47, Жидів — 47, Українців — 21, інших — 6. У кооперації Москалів — 28, Жидів — 26, Українців — 26, інших — 3. У фінансових установах Москалів — 24, Жидів — 20, Українців — 6, інших національностий — 3.

Коли взяти освіту керманичів комуністичної партії большевиків України то 141 з них одержало лише низшу освіту. У [illegible] складі адміністративного апарату є 536 душ — 348 має низшу освіту. Між провідниками професіональних союзів 8 людий мають висшу освіту, 45 середню а 188 низшу. У фінансових установах переважають люди з висшою та середньою освітою.

З наведеної статистики видно, що НА УКРАЇНІ ПО НИНІШНИЙ ДЕНЬ ВИКОНУЮТЬ ВЛАДУ МОСКАЛІ ТА ЖИДИ. УКРАЇНЦІ НЕ ВИКОНУЮТЬ ЇЇ НАВІТЬ У ТРЕТИНІ.

СМЕРТЬ І НЕЩАСТЯ НЕ ТРАТЯТЬ НАГОДИ, ЯКЩО ВИ НЕ ТРАТИТЕ І ВИ ОБЕЗПЕЧИТЕСЯ В У. Н. СОЮЗІ. ТЕПЕР ПРИЙМАЄСЬ БЕЗ ЛІКАРСЬКОГО ОГЛЯДУ.

ПОЛЬСЬКІ „ГОРЖКЕ ЖАЛЄ" ПО ВИБОРАХ У ФРАНЦІЇ.

Вислід французьких виборів був повною несподіванкою для Поляків усіх таборів. І треба сказати: прикрою несподіванкою і для правиці і для лівиці. Сі два табори поділили поміж себе: оброблювание публичної опінії в Англії взяла на себе лівиці під проводом Недзядкевских і Тугутів, а правиця взяла вповні на себе Францію. Франція — для Поляків усіх таборів — се були: Пуанкаре і Мільран. В їх добру звізду вірила не тільки польська правиця, а й лівиця. Тому нормованне взаємин з Францією полишено парафіянам Дмовського. Вони наділі вели польську заграничну політику по лінії диктату з Парижа. І були все досі щирими його підголосками. Тепер ситуація несподівано змінюється. Немає сумніву, що у Франції прийде до влади табор, якому досі закидувано германофільство, який буде шукати зговорення з Німеччиною, який старати-меться згармонізувати цілі Франції з цілями Англії і найти спільну лінію поведення супроти Сходу. Що вислід французьких виборів се безсумнівне скріпленне уряду Мекланелда в Англії, якому польський „народовий" табор з усеї душі бажає скоропостижної смерти, з того здає собі справу навіть „Слово Польске", яке від років впоює у своїх читачів, що Европа йде на право, якого шеф — Ст. Грабський у студії „Революція" заповів недалекий поворот Романових на втрачений престол. Тому у всій польській пресі вичувається нотку збентеження, з тактичних оглядів покриваного (щоби не викликувати констернації!).

„Слово Польске" у вступній статті „Після виборів у Франції" пише: „Недалекий упадок Пуанкаре і його правительства треба вважати **за факт у найвисшій степені некорисний для Польщі.** Сього, здається, не треба пояснювати нікому в Польщі. Пуанкаре і Мільран ідентифікують велику Польщу, сконсолідовану національно і великодержавно з найбільшу життєвими інтересами Франції. Чи тесаме робить французька лівиця, яка сьогодня приходить до влади?" І мелянхолійно відповідає: „Не знаємо. Найблизша будучність дасть відповідь.

У статейці „Поразка національного бльоку у Франції" „Слово Польске" пускає перші проби в пошукуванню за евентуальною новою „доброю тіткою", якій можна би віддатися в опіку. Статейка на стільки цікава, що уважаємо за доцільне подати її у перекладі:

„Несподівана велика побіда лівого бльоку у французьких виборах мати-ме в загальній европейській політиці широкі наслідки. Перше всього: в Англії зміцниться позиція правительства Мекданелда, а в Німеччині вдержиться при кермі т. зв. велика коаліція. Одно й друге запевнює дальшу, мирну і спокійну „веолюційну" ліквідацію великобританського і німецького імперіялізму, а зрештою під кличем вратовання його і відбудови. На чоло оборони нового „народового" порядку річий в Европі висунеться Італія. Рим обіймє дотепер рішню ролю Парижа в таборі націоналістичної Европи. Зовнішня політика Франції не змінить напряму і піде дальше по лінії, визначеній Пуанкаре, а що буде рідше йти пробоєм, а частійше під покровом висуненої на перший плян Італії, так з того не буде ніякої шкоди для Франції, а велика користь для цілої національної Европи, що випливати-ме зі значного скріплення сил бльоку національних держав Европи наслідком остаточного переходу Італії на бік оборонців версайського договору. Франція досі боролась сама за себе, борючись тимсамим за інших, а тепер інші будуть змушені боротись за Францію, щоби спасти себе".

Досі вшехполяки снували свої великодержавні сни у стіп Пуанкаре, тепер хочуть перенестись під горяче небо Італії, до стіп Муссоліні.

„Курер Львовскі" бє на алярм, щоб шукати контакту з французькою демократією. І лає правицю за те, що вона переконувала, що світ йде на право. Завдяки правиці всю польську заграничну політику оперто на сій аксіомі. „Курер Львовскі" співає: „На ліво!"...

КЛОПІТ ПОЛЬЩІ.

Львівська українська часопись Новий Час пише:

Теперішній президент польських міністрів Грабський дуже богато говорить. Часами говорить цікаво, а часами ніхто навіть його не слухає. Тепер в Польщі мода на „мнейшосьці" і очевидна річ про них говорить також Грабський. І якраз з тої матерії він висказав одну уже цідкаву і цінну увагу, яка мала би далекойдучі наслідки, якби ми жили у господарчій державі.

Грабський заявив, що видатки польської держави на східні воєвідства (себто на воєвідства замешкані Українцями і Білорусинами) значно перевисшають приходи, які польська держава із тих воєвідств одержує. Дальше заявив Грабський що польська держава процентово видала на відбудову „східних крдесів" значно більше, як решту держави.

Таке ствердив польський президент міністрів. В першій частине сказав він чисту правду, в другій таки помикитив. Не зважаючи на страшні податки, наложені на українських і білоруських селян і робітників, на безсоромне винищуванне карпатських і біловежських лісів — ми Польщі таки не оплатимось. Чому? Не тому, що як заявив Грабський богато гроший дає Польща на відбудову доріг, залізниць, господарств і т. д. Там у Варшаві можуть [illegible] що се правда. Але нас одурити годі. Ми ж бачимо власними очима господарку на наших землях.

Українські села ще до того часу не відбудовані, а **навіть на тих, що ще пересиджують в окопах — Польща накладає податки.** Дороги вже четвертий рік світять вибоями, а мости дірами. Не в тім отже причина дефіциту із „східних кресів". А в тім, що податки українських і білоруських громадян, навіть такі величезні як їх стагають з нас — не вистарчають на те, щоби покрити кошти кольонізації наших земель мазурами. Не вистарчають ті податки, щоби вдержувати цілі легіони поліції і війска. Не вистарчають, щоби заплатити всі тайних і явних агентів поліції, тисячі „народових" добірників, яких конче треба, щоби спольщити наші землі.

МІТИНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

РОЧЕСТЕР, Н. Я. Тов. Вільні Козаки, вік. 316, возле до відома своїм членам, що звичайний місячний мітинг відбудеться в четвер, 12. червня, 7.30 вечером під ч. 102Joiner St. Обовязком кождого члена прибути на мітинг, бо на тім мітингу мається роздати всім членам тікети стріт карн, котра має завести членів на пікник. Тож проситься всі членів прибути, щоби було з ким обрадити щодо порядку пікніку. — П. Ковтун, В. Магомет, В. Кучий.

ЧИ ВИ ЗНАЄТЕ, ЩО

Большевицький уряд передав 800,000 десятин найлішше урожайної землі на Україні [illegible] Чи Ви знаєте, що большевики беруть жорсто лишнього [illegible] [illegible] [illegible]

ХОЛМЩИНА.

(З львівського Нового Часу).

Як для Галичина Лемківщина, так для Великої України була до війни Холмщина. Висунена найдальше на захід находилася від давен-давна на дорозі польського народу на схід. По упадку галицько-волинської держави перейшла під панування Польщі і щойно останній розбір Польщі відірвав її від бікуньки. Та нещасна Холмщина дісталася як то кажуть з огня вийти на дощ. Царська Росія перебрала під свою руку Холмщину і стала ними на свій лад опікуватися.

Холмщина так як і Галичина приняла була Унію, яка на прочих українських землях не вдержалася через насильства польських Езуїтів і козацькі повстання. Холмщина за далеко була висунена на захід, щоб могла що небудь собі починати в тій справі. Унія там прийнялася і осдить вкорінялася. З приходом Росії, царський уряд зачав силою переводити Холмщаків на православіє. Почалися релігійні переслідування уніятів і нерідко під церквами лилася кров уніятських Холмщаків. Заходи царської Росії пошкодили дуже богато нашій народній справі, бо хоч одна більша частина вертала під натиском на православіє і для народу не пропадала, друга менча переходила на римо-католицизм і польщилася. Але і з тої частини людности, яка вернула до православія, український народ не мав богато користи. Холмщину вважала Росія за свій послідний вал від Польщі і старалася її зросійщити як мож найбільше. Насаджувала там епископів з глибокої Кацапії, насилала учителів — ряних Москалів.

Прийшла всесвітна війна. За її часів прийшлося знову Холмщині зазнати немалого лиха. На холмських полях рвалися гранати австрійських, німецьких і російських армій. Російський уряд при відступі своїх військ перед Німцями забрав більшу часть, православного українського населення Холмщини та виселив їх у глибину Росії. На місці остали тільки римо-католики і часть Українців, які воліли загибати в рідних сторонах. Тим евакуованням зробила Росія Україні величезну кривду. Бо як прийшла визвольна війна, Холмщина не брала в ній більшої участи. Мир і Берестю приєднано більшу часть Холмщини до матірного пня. Відпала від нього тільки Любельщина, сильно спольонізована і евакуована з Українців царською Росією. Та не довго втішалася Холмщина злукою з Великою Україною. Українська державна будівля так гарно зачата не скінчилася. Майстри посварилися, як помалювали будинок, коли вже буде готовий, а робітники розійшлися домів бо... дощ падав. Недокінчену будівлю зачали сусіди розбирати потрохи. По цеголці переносили і добудовували свої доми.

Холмщина опинилася під Польщею. Вічно напастовані Холмщаки не зазнали і тепер спокою. Польська влада, опираючись на тім, що Холмщаки були колись уніятами відбирає від православних церкви і переміняє на... римо-кат. косцьоли.- Наша церковна влада до тепер ні пальцем не рушила. А прецінь могли подумати над тим, що кому як кому, але хиба найбільше ці церкви належаться Уніятам. Не потерпілаб на тім наша національна справа.

ЧИ ВИ ЗНАЄТЕ?

Що де бузьок в хаті, там щасте? Чи ви знаєте, що вийшов перший гумористичний календар Бузьок? Він буде Вас веселити цілий рік і більше за 75 центів. Замовлення посилайте до книгарні „СВОБОДИ".

АРЕШТОВАННЯ І РОЗСТРІЛИ У ПОЛЬЩІ.

Інтерпеляція посла Підгірського.

На засіданню правничої комісії польського союму в четвер, 22. травня с. р., інтерпелював посол Підгірський міністра справедливости в справі: 1) Переслідування Українців на Волині. Промовець подав цілу низку фактів, що доказували, що на підставі фальшиво виголошених арештовано на Волині приблизно 200 невинних осіб (інтелігентів і селян), обвинувачених буцімто в приготовлюванню повстання. Такі арештування викликують між населеннем обурення і ворожий настрій, який зовсім не причинюється до втихомирення т. зв. кресів' Посол звернув увагу на ненормальність відносин, в яких ні посли ні адвокати не можуть одержати в звязку з арештованими ніяких вияснень і що навіть найблизша родина арештованих не має права з ними бачитися.

2) В справі виконання смертного засуду на малолітньому Енґлеви (19-літньому). Енґель був розстріляний за вбивство поліцая, хоча вбитий був тільки тайним конфідентом поліції а одночасно шкільним товаришем Енгля. Вбитий Лучак причинився до викинення Енгля з організації „Стшельца", до якої оба належали, відтак всунувся до Союзу комуністичної молоді та як провокатор видав поліції велику скількість його членів. Мін. справедливости повинен розяснити, чому не передав президентови републики прохання засудженого про помилування, хоча всі умовини події та вік засудженого за ти мпромовляли. Недопущення до такого акту ласки схвилює без сумніву всіх, яким залежить на привернению нормальних умовин життя в державі та відібється воно неприємним відгомоном закордоном. Цікаво, що президент помилував в останньому часі кількох звичайних опришків, засуджених надзвичайним судом. Комісія рішила запросити мін. справедливости на найблище засідання, щоби дав у цій справі вияснення.

Шановні Громадяни міста ФИЛАДЕЛФІ І ОКОЛИЦІ!

Маємо честь запросити Вас на

ЗАБАВУ З ТАНЦЯМИ

В СУБОТУ, 14. ЧЕРВНЯ

до Української Галі
649 N. Franklin St. Philadelphia, Pa.

Початок точно о год. 8-ій вечер.

Вступ з гардеробою 40 центів.

Тов. „Любов" як всегда так і сим разом обслужить гостий вдоволяючо. Пригадуєсь, що о несподіванку постараєсь Балевий Комітет.

134-37 Тов. „Любов"

СТАНДАРД БАНК

Найлевнійше місце для ульокованни заощаджених грошей.

Приймає ощадности на книжечку і платить 4%

Пересилає гроші до краю і доручує в долярах на місци замешкання.

Продає шифкарти до і з краю по цінам Корабельних Компаній.

Полагоджує справи нотаріяльні тутешні і старокраєві.

Отворено вечерами до 8-мої години.

Голосіться особисто або листовно в рідній моїй до:

STANDARD BANK
AVE. B. COR. 4TH ST. NEW YORK

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА"

ЕВГЕН ЧИКАЛЕНКО

СПОГАДИ, ЩОДЕННИК ТА ЛИСТУВАННЯ.

I. том.

СПОГАДИ.

XX. (1905—1907).

(64)

Спускаючись від Університету по Ураваєвській, я нагнав і порівнався з фаетоном, в якому їхали якісь дві панни і два хлопці. Коли я глянув у лице одному з них, то так і обімлів: це був мій Левко, білий, аж зеленуватий; я скочив з дорожки, підбіг до нього, а він, якось поспішно сказав:

— Не бійся, рука пострелена, кістка.

Я зараз скочив на дрожки, попередив жінку, а сам побіг на зустріч Левкові. Він заспокоював мене, що сам зможе вийти на другий поверх (я жив тоді на Караваєвській 35) але він так стік кровю, що ледве виліз по сходах з поміччю моєю та свого товариша Свирського, з яким приїхав; панни теж помагали. З їхнього оповідання я довідався, що на Володимирській вулиці, проти Золотих воріт, коли Левко з товаришами відбирали від грабіжників награбоване жидівське добро і складали його в редакції „Київської Мисли", то хулігани вокликали сплдат, які почали стріляти в оборонців. Молест Левицький став заспокоювати, але з товариша Буслова вбили на місці, а Левкові пострелили праву руку, в понище плеча. Я зараз кинувся за лікарем, але не знав де під грудьми: ніє, наче зуби, а не брав то мене і більша рана. Я його шукати. Згадавши, що до болю примішується якась боятися проповіді, обговорювання всіх моральна нудьга, одним словом почалося те саме, тільки в гіршій мірі, що було в попередньому році і що примусило мене тоді їхати до Берліну.

А тим часом треба було ходити на наради про газету. Від ґубернатора через поліцію я дістав папер, щоб на свою заяву я приклав марки (штемпілі). Я послав, забув скільки, а відповіді все нема. (Аж через три роки прийшла неґативна відповідь). Тим часом ми обмірковували внутрішній бік видання ґазети. На ціх обмірковуваннях вияснилося, що між нами є велика ріжниця в поглядах: з одного боку Грінченко, Ефремов, а за ними й инші йшли за московським „Сином Отечества", який тоді друкував просто ес-ерівські проклямації в своїх передовицях, з другого боку В. Леонтович, якого цей напрямок обурював. Я намагався примирити ці дві сторони і раз-у-раз підкреслював, що ми спочатку рішили видавати ґазету в межах програму Демократично-Радикальної Партії, в якій тоді було сказано, що земля повинна бути викуплена, а не одібрана за дурно у поміщиків, то того й треба держатись. Цей пункт програму найбільше хвилював Леонтовича, бо він ясно бачив, що Грінченко і Ко. радо поповідували-б одібрати землю дурно; він раз-у-раз заперечував мене, що вони тайні ес-ери. Я заспокоював його, говорячи, що з тією мою землю, що він забрав у дворянському бінкові все, що можна було взяти, я додаткової ґазети (позички) і землі задурно, але я не боюся, бо певен, що ніколи дурно її у нас не відберуть. Та таки Грінченко і Ко. не будуть цього в ґазеті проповідувати, бо вони обовязалися держатись в межах програму Д. Р. Партії. Щоб уникнути сварок, непорозумінь, я на одному з зібрань запропонував приблизно таку конституцію між видавцями і редакційним комітетом: ґазета є власністю видавців (В. Ф. Сіміренко, В. М. Леонтович і я); видавці завідують всією фінансовою частиною та конторою ґазети і входять в склад редакційного комітету, як окремі члени редакції. Редакційний комітет складається з: Б. Грінченка, його жінки Марії Миколаєвни, Ефремова, Матушевського, М. Левицького, В. Леонтовського, В. Козловського — нас трьох, всього з десять душ. Редакційний комітет складає кошторис і вибирає редактора, видавці їх затверджують, а коли ні, то редакційний комітет переглядує кошторис і вибирає другого редактора. Редакційний комітет закликає співробітників, визначає гонорари, але мусить вести ґазету в межах кошторису, і по програму Д. Р. Партії. Всі погодилися на таку конституцію і вибрали заочно за редактора Ф. М. Матушевського (він тоді був за кордоном), а в секретарі його товариша по університету В. Козловського, якого я мало що й знав. Мушевський згодився, бо знав наобільше з всіх, а Козловського я не знав, бо він зуміє приїхати до ґазети, а крім того всіх українських прогресивних кол. Кошторис взявся скласти Ефремов, бо він найбільше знався у видавничому ділі, як голова видавництва „Вік". Разом з цими обмірковуваннями, ми зо скілька разів збиралися у В. Ф. Сіміренка і обговорювали фінансовий бік справи. Міркуваннями приблизно так: кошторис зложено річно на 50 тисяч рублів видатків; передплату назначили 4 руб. на рік; найменьче у нас буде передплатників 5 тисяч, грошей вони дадуть 5x4=20 тисяч, значить докласти доведеться 30 тисяч (15.000 долярів).

В. Ф. Сіміренко та в В. М. Леонтовиц вагалися чи варто затрачати такі великі гроші, але я доводив їм потребу ґазети, запевняючи, що на перший рік ми докладемо 30 тисяч, на другий рік 20 тисяч, на третій 10, на четвертий ґазета вже стане на ноги, а на пятий ми вже мати-мем прибуток. Я тоді в цьому був певен. Треба сказати, що ми багато зібрань затратили на обмірковуванє про те, яка мусить бути ґазета: чи для інтелігенції чи для народу. Я стояв на тому, що треба видавати ґазету для народу.

— Тепер, казав я, — коли настала конституція, треба давати народові на нашій мові відомости про новий лад, бо коли дорогі йому вістки про землю то-що, то

ФАРМИ!

ФАРМА В НЮ ДЖЕЗИ.

Фарма 149 акрів, 15 акр. жита, 15 пшениці, 17 вісса, 20 кукурузи, 20 ліса, решта сіно і пасовисько, 18 тон торгового кукурузи, дім на 9 кімнат, 7 инших будинків, 13 коров, бик, 2 телятки, 300 курий, 500 курчат, молотильня, 3 коні, трактор, фармерські машинерія, автомобіль, 50 миль від Ню Йорку. Ціна $12,500, вплата $5,500.

Фарма 70 акрів, 10 акрів ліса, сад, дім на 7 кімнат і 5 инших будинків, 2 корови, 2 коні, стадо курий, 10 акрів ліса, 12 кукурузи. Ціна $5000, вплата $2000. **A. MIKRUT, 103½ St. Mark's Pl., E. 8th St., New York City.**

НА ПРОДАЖ

Муровавий дім 8 фамілій, по 6 кімнат, дуже добра місцевість. Рент $1,900 річно. Ціна $13,500, готівкою $4,000.

Муровавий дім 8 фамілій, по 5 кімнат. Рент понад $2,000 річно. Ціна $18,500, готівкою $3,000.

Богато инших від 1 до 20 фамілий домів в Ню Йорку і Бруклині по умірковавих цінах. Голосітися: 129-35

GAWLINSKY & CO.
426 East 16th St., New York, N. Y.

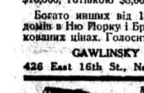

МАЛА ФАРМА
10,000 квадр. стіп
Близько Ню Йорку.

$450. — $50 заплатку а $5.00 місячно, 5 миль ходу до великого міста, одинблок від школи. Близько 50 фабрик, склепи і церков. Висока, суха і рівна земля. **Mr. SOBKOW** Builder, Room 910, **63 Park Row, New York City.**

ДОБРА НАГОДА для тих, котрі хотять набути кусок доброї землі, близько фабричного міста Rome, N. Y. Тут можна зробити добрий зиск з молока і з фармерських продуктів. У нас можна на набути фарму ріжного рода. Суть меньші і більші, дещевші і дорожші, від $2,500 в гору, разом з цілим інвентарем, як приміром 32 акри чорної землі, 3 акри доброго ліса, будинки першорядні, 2 коні, 5 коров, 100 курий і машини, які потрібні до фарми. Ціна $4,800, готівкою $2,000 а решта на легкі сплати. — Ся фарма знаходиться 2½ милі від міста, отже кождому відомо, що фарма близко міста коштує дороше, а як дальше, яких 4 або 5 миль, то можна купити таньше. — Що дальші інформації прошу голоситися? **MYCHAEL MARTYN, 117 E. Whitesboro St., Rome, N. Y.** 134,8,44

ЩАСЛИВІ ДНИ!

Наступлять для тих Українців в Америці, котрі будуть знати англійський язик. Коли Ви до сего часу не володієте ним, то впишіться до нашої школи а в протягу 3 місяців Ви будете читати, писати і говорити по англійськи. Пробні лекції і подробиці висилаємо за 10 цнт. грішми або марками, можна і канадійськими. Адресуйте: (1)

FIRST AMERICAN PREPARATORY SCHOOL,
Dept. 92K, 210 W. 147th Street,
New York City.

МАМИ, ХОРОНІТЬ СВОЇ ДІТИ.

Чи ви знаєте, що найбільший біль, який ваша дитина може терпіти, є хробаки? Чи ви знаєте, що коли ваша дитина терпить від солітера, він пожерає майже всю поживу призначену для вашої дитини? Чи ви знаєте, що є тисячі мушин, женщин і дітий недужих, котрі лічаться безуспішно на другі недуги, а в дійсности їх недугою є той страшний потвір солітер? Ви повинні глядіти на свої недужі вірчиним оком на найменьші обвяки сего потвора, котрий так легко може дістатись до слабого малого нерозвиненого організму дитини. Чи Ваша дитина спить добре, чи зриваєть ся у сну? Чи викрикує в сні, або вибухає плачом нежначби утікло перед небезпекою? Чи довбає зачасто в носі, або слиняться навіби жуда бачу? Чи опинає всього, а радше приглядається, як другі діти бавляться? Чи її мале личко є блїде, чи має підкоди під очима? Чи вона не добре, нервозна, чи дістає нагл нападів? То всьо є сиптоми на котрі треба дуже пильно глядіти. Безперечними признаками сього хроба є відходячі кавалки сего виразата, виразними ознаками є утрата апетиту з надмірним лакомством, обложений язик, терпіть на згагу, болі в кишку, в крижах і в членах, зажаєне горло, часте пльоване, нестравність, заворот голови, біль голови, мокоти від порожного жолудка, худненє, ніжкоти під очима, отяжілий зовнїшний, часті корчі посуваючі ся долину і в гору в середині, жовта шкіра, утрата ваги, неминий відпух. Брак охоти до житя і до праці, брак амбіції, стане дивацтво. Епілептичні напади є знаком, а ті причиною є присутність солітера в еліментарним каналі, котрий часами виростає до 50 фіцїв довгости. Солітер повзаючи в гору від жолудка до відходової руки може удусити свою жертву. Нема задорогого ліку, щоби позбутись сего потвора, дістаєте його Тріньїстіса від него зараз як вас зажре до передчасної могили. Гроші вам не пожуть, коли ви в горі, хотяй би на ваш мілїон. Богату жаждуть вже кілька дали би цїлі мілїно за один місяць приємного здоровля. Дешевші ліки не опаляться брати, бо вони можуть вам наробити, щось. Беріть тілько Тріньїстіса. Солітер сам **LAXTAN** за $10.48 у **LAXAL MED. CO., 545 Laxal Bldg., Box 663, Pittsburgh, Pa.** При замовленню надсилайте гроші. Не обовязкове досилає долучити 25 ц. оперо.

ТВОРИ ТЕАТРАЛЬНІ.

ЗА ОЧИЧОЧКО БОГ З ЖЕНЩИНОЮ, образ драматичний з життя народа зі співами на 6 актах (14 осіб) ..25 ц.
СЕМЕ ЮЗ МРАЦЬ, сумна комедія з одним актом (9 осіб) .....15 ц.
СИРОТИ, образ драматичний в 4 актах зі співами (12 осіб) .....25 ц.
ПЕЩЕРА ЛЕТНЯНА, образ з життя народа, в 4 актах (10 осіб) ..20 ц.
Замовлення слати на адресу:
„SVOBODA", 83 Grand St., Jersey City, N. J.

ШКІЛЬНА НАРАДА В ЧОРТКОВІ.

Дня 13. м. м. відбулися збори членів Кружка УПТ в Чорткові в справі розпорядків шкільної кураторії, спрямованих на істнуванне і характер наших шкіл, і по довшій вичерпуючій дискусії ухвалили слідуючі резолюції:

Збори Кружка УПТ. в Чорткові з дня 13. 5 1924.

1) Констатують, що розпорядки шкільної кураторії Львова з дня 1. 1. 1923, 29. 10. 1923, 30. 10. 1923, 2. 3. 1924, 21. 3. 1924, 10. 1. 1924 ч. 350. B. II. противляться § 110 польської конституції, до тепер не обовязуючим законам австрійським, а то § 70 зак. з дня 14. 5. 1869 і арт. 4. краєв. зак. з. 22. 4. 1867 та міжнародним трактатом про національні меньшости заваранттованим § 8. версайського договору і вкінці також добре набутим правам українського народу.

2) Протестують проти тих розпорядків і взивають шкільну кураторію і міністерство освіти до їх відкликання.

Додаткові резолюції:

1) Збори звертаються до української суспільности із зазивом масово підперти морально і матеріяльно Гол. Управу УПТ в обороні нашого шкільництва.

2) Збори взивають покликані до того національні чинники до улаждування зборів, відчитів і до ведення пропаганди в справі і організації нашого шкільництва та оборони нашого стану посідання в тій ділянці.

У звязку з тим зложили присутні по 1 дол. ам. на ту ціль, взиваючи все українське громадянство пійти за їх приміром.

РАДІЧ.

Серби прилучили до своєї держави Хорватів, Чорногорців і Словінців і таку велику Сербію назвали Югославією. Як прилучали ті народи до своєї держави, то обіцювали їм рай на землі. Але коли поставили на своїм, то заспівали іншої і тепер Хорвати, Чорногорці і Словінці вважають Югославію своєю тюрмою. Чому?

Серби обіцяли, що ті всі народи будуть самі господарити в своїм краю, але вийшло таке, що Серби самі господарять, а обдурениим народам кажуть тільки слухати і податки платити. Чорногорці вже кілька разів бунтувались проти Сербів, та сербський уряд багнетами і шибеницями втихомирював їх. Се легко вдалось Сербам, бо Чорногорців не богато, всего 450 тисячів. Словінці, яких є півтора міліона, теж не горні нічого вдіяти із Сербами. Зате Хорвати, яких є понад півтретя міліона, борються всіми силами проти сербського панування. На чолі невдоволених Хорватів стоїть Степан Радіч, якого Серби називають „арабським гайдамакою".

Радіч — се звичайний собі крамар в Загребі, але не занедбуючи свого краму, він богато читав, богато вчився, і вибився на першого народного провідника. Він то є некоронованим королем Хорватів і веде боротьбу із Сербами. Закидає їм віроломність, бо Серби обіцяли Хорватам самоуправу, а замісь того взяли їх в кріпи, щоб Хорватів розбити, поділити їх край на воєвідства от як Польща зробила із Східною Галичиною. Виступив теж Радіч проти сербського короля і його жінки Марії, порівнавши її з панею Помпадур (наложницею французького короля). Зате хотіли Серби увязнити Радіча, але він втік з краю до Англії, а опісля переїхав до Відня.

Відтам кермує він хорватською політикою. Щоби Хорватам допомогти рішив він скликати до Відня представників всіх поневолених народів, в тім і Українців, аби разом з ними нарадитись, як боротись проти насильства. Але Чехи і Серби натиснули на австрійський уряд, щоб заборонив виїзд тих представників і се сталось.

Радіч переїхав тепер до Німеччини і задумує той зїзд поневолених народів уладити в Данцігу.

А цікавий собі той Радіч, некоронований володар Хорватії. Як же став він ним? Великими способами, не погорджуючи навіть поганою демагогією, щоб тільки зєднати собі селян. От одного разу приїхав він до одного села в глухому куті Хорватії на тіче, яке було визначене до богослуження. Радіч приїхав рано і пійшов до церкви. Старенький пан-отець, побачивши Радіча, переказав додому, щоб уладжено гарний обід. По богослуженню запросив Радіча на обід, хотяй знав, що він не любить священиків. Радіч пійшов на обід, а по обіді пійшов із священиком на вічє. І от як зачав говорити: „Браття! Я до вас прийшов з обіду від священика. Знаєте, як обідає ваш священик? Спочатку буде добра, масна юшка з локшиною; потім подали золоту як сонце яєшницю; опісля баранину; потім смажену індичку з молодим горохом; опісля пиріг з яблок, обсипаний цукром. Пили ми горівку і токайське вино. А ви — тут Радіч витягнув руки наперід і затремів могутнім голосом, — що ви сьогодня мали на обід? Головку чіснику чай кавалок кукурузяного хліба". — „Так є!" загреміли селяни і Радіч у тому селі мав виграні вибори. Як бачимо, тут Радіч, щоб поставити на своїм, не завагався надужити гостинности, щоб тільки потягнути за собою темних селян. Священик, щоб приняти гостя, велів зварити по можности найкрасший обід, а опісля сказав: От за моє жито, та ще й мене бито. Се демагогія се погана черта його характеру, але він нею зєднав собі селянство.

ОПУСТ.
АНДРІЙ ЧАЙКОВСЬКИЙ.

ЧЕТВЕРТА ЗАПОВІДЬ.

Повість з українського житя.

(Продовжене).

(24)

— Я? тьфу! яби собі паскудив руки таким стервом? Вирони ми оба шляхтичі, а жаден шляхтич тицлем не був, стрічка в руках не мав, а то як бачите, панове, був якийсь впрвний рицель ... Бо ... ...